БАТЛАВ.

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН Д.ЭНХТУЯА

2026 оны ___ дугаар сарын __-ны өдөр

АСРАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 16 дугаар зүйлд зааснаар Монгол Улсын иргэн нь нийгмийн хамгаалал, асрамж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авах суурь эрхтэй бөгөөд эдгээр эрх нь хүний нэр төр, амьдралын чанарыг хангах үндсэн баталгаа болдог. Иймд эдгээр эрхийг бодитой хэрэгжүүлэх нийгэм, эдийн засаг, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх нь төрийн зайлшгүй үүрэг мөн. Гэвч эдгээр эрхийн хэрэгжилт бодит амьдралд хангалтгүй байгаа нь төрөөс тусгайлан зохицуулалт хийх шаардлагыг үүсгэж байна.

Монгол Улсын төрийн бодлогын баримт бичгүүдэд ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд болон асрах үйлчилгээ шаардлагатай иргэдэд чиглэсэн нийгмийн хамгааллын тогтолцоог хөгжүүлэх, асрамжийн үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг нэмэгдүүлэх зорилтыг дэвшүүлсэн бөгөөд эдгээр зорилтыг хэрэгжүүлэх эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох шаардлагатай юм.

Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа 2050” баримт бичигт Монгол Улс 2050 онд нийгмийн хөгжил, эдийн засгийн өсөлт, иргэдийн амьдралын чанараар Азид тэргүүлэгч орнуудын нэг болно, амар тайван, хүмүүнлэг нийгмийг цогцлоож, эрүүл чийрэг, эрдэм боловсролтой, эх оронч, хөрвөх чадвартай, оюунлаг, бүтээл иргэнтэй улс болж хөгжинө гэж алсын хараа, эрхэм зорилгыг тодорхойлсон байдаг.

Уг бодлогын баримт бичгийн Гурав.Амьдралын чанар ба дундаж давхарга бүлгийн Нийгмийн хамгаалал ба даатгалын тогтолцооны шинэчлэл, зорилт 3.1-д Амьдралын баталгааг хангах нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг хөгжүүлж, амьдралын чанарыг дээшлүүлэхүйц нийгмийн даатгалын тогтолцоог бэхжүүлнэ, 1 үе шат (2021-2030): нийгмийн хамгааллын тогтолцоог шинэчлэх үе: 3. Хүн амын бүлгүүдийн ялгаатай хэрэгцээ, нийгмийн хөгжлийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн нийгмийн хамгаалал, халамжийн үйлчилгээг үзүүлнэ. 4. Нийгмийн

халамжийн үйлчилгээнд хүн амын эмзэг бүлгүүдийг бүрэн хамруулна.. 5. Зорилтот, эмзэг бүлгийн өрх, иргэний амьжиргаанд хүрэлцэхүйц хэмжээний нийгмийн халамжийн тусламж, дэмжлэгийг үзүүлдэг болно гэж заасан.

“Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний 3.1.10-д Нийгмийн халамжийн тусламж, дэмжлэг, үйлчилгээг зорилтот, эмзэг бүлгийн хэрэгцээнд нийцүүлж, амьжиргааг нь дээшлүүлэхэд чиглүүлнэ, 3.1.13-д Ахмад настанд урт хугацааны тусламж үйлчилгээ үзүүлэх хөгжлийн төвүүдийг байгуулна гэж заажээ.

Гэвч нийгмийн халамж, асрамжийн үйлчилгээ шаардлагатай иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний хүртээмж, чанар хангалтгүй байгаа нь асрах үйлчилгээ шаардлагатай иргэд, ахмад настан болон эмзэг бүлгийн хүмүүсийн эрх, амьдралын чанарт сөргөөр нөлөөлж, нийгмийн бухимдлыг нэмэгдүүлж байна. Өнгөрсөн хугацаанд холбогдох хууль тогтоомж, стандарт тодорхой хэмжээнд бүрдсэн боловч асрах үйлчилгээний харилцаа нь салангид, цогц бус зохицуулалттай байгаа тул уг харилцааг бие даасан хуулиар нарийвчлан зохицуулах шаардлага үүссэн байна. Иймд асрах, асрамжийн үйлчилгээний харилцааг бие даасан, иж бүрэн хуулиар зохицуулж, үйлчилгээний хүртээмж, чанар, үр нөлөөг дээшлүүлэх шаардлага үүссэн.

Асрах үйлчилгээ нь нийгмийн хамгааллын тогтолцооны суурь хэсэг бөгөөд улс орны нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд шууд нөлөө үзүүлдэг. Иймд асрахуйн эдийн засгийг бие даасан бодлогын чиглэл болгон хөгжүүлэх, эрх зүйн орчныг нь тодорхой болгох шаардлагатай байна.

Монгол Улсад ахмад настны эзлэх хувь нэмэгдэж, гэр бүлийн асаргааны ачаалал өсөж байгаа хэдий ч мэргэжлийн асрах үйлчилгээний тогтолцоо бүрэн бүрдээгүй, үйлчилгээний хүртээмж хангалтгүй хэвээр байгаа болно.

Эмэгтэйчүүд дийлэнх цагаа асрахуйн хөлсгүй хөдөлмөрт зарцуулж байгаад асрахуйн үйлчилгээний хүртээмжгүй байдалд нөлөөлж байна. Тодруулбал, асаргаа шаардлагатай гэр бүлийн гишүүдийг асрах цалин хөлсгүй хөдөлмөрт эмэгтэйчүүдийн зарцуулдаг цаг эрэгтэйчүүдийнхээс 2.1 дахин их, хүүхэд өвдсөн тохиолдолд даруй 10 дахин нэмэгдэж байна. Өрх гэр болон ажлын байран дахь жендерийн тэгш бус байдлыг арилгаснаар Монгол Улс эмэгтэйчүүдийн ажиллах хүчин дэх оролцооны түвшинг 63.2 хувь хүртэл өсгөх, улмаар нэг хүнд ногдох эдийн засгийн жилийн өсөлтийн түвшинг 0.5 хувиар нэмэгдүүлж, 2025 он гэхэд Монгол Улсын ДНБ-ийг 16 хувиар өсгөх боломжтой гэж АХБ тооцоолсон байна.[1]

[1] Азийн сан, Асрахуйн эдийн засаг: Бодлогын зөвлөмж

УИХ-ын даргын 2024 оны 9 дүгээр сарын 5-ны өдрийн 100 дугаар захирамжаар Асрах үйлчилгээний эрх зүй орчныг бүрдүүлэх чиглэлээр судлаж, санал дүгнэлт гаргах, шаардлагатай бол холбогдох хуулийн төсөл боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулж ажилласан.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн Хоёр. Хүний хөгжлийн бодлого, 2.1.1.18-д Ахмад настанд Гэр бүлийн хөгжлийн цогц төвөөр дамжуулан тэдний эрэлт, хэрэгцээнд нийцсэн хөгжлийн болон нийгмийн үйлчилгээ үзүүлж, идэвхтэй насжилтыг дэмжинэ, 2.1.1.21-д Ахмад настны асаргааны хувилбарт үйлчилгээг хөгжүүлж, хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллагын оролцоог дэмжинэ, 2.1.3.9-д Төрөөс үзүүлж байгаа нийгмийн халамж, тусламж, үйлчилгээг зөвхөн зорилтот бүлэгт чиглүүлнэ гэж тус тус заасан байна. Засгийн газрын хөтөлбөрт төрөөс үзүүлэх нийгмийн халамж, тусламж, үйлчилгээг зөвхөн зорилтот бүлэгт чиглүүлэх бодлого баримтлах талаар тусгасан байна, энэ үүссэн асуудлыг бүрэн шийдвэрлэх арга хэмжээ биш юм, иймд асрах үйлчилгээг хөгжүүлэхэд хувийн хэвшил болон төрийн бус байгууллагын оролцоог дэмжих чухал байна.

Монгол Улс 2012 онд Нийгмийн халамжийн тухай хуулийг баталж, нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, үйлчилгээний төрөл, хамрах хүрээ, халамжийн сангийн зарцуулалт, үйлчилгээ үзүүлэх тогтолцоо, байгууллагын чиг үүргийг тодорхойлсон. Уг хуулиар нийгмийн халамжийн үйл ажиллагааг халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, халамжийн үйлчилгээ, нийгмийн хөгжлийн үйлчилгээ гэсэн үндсэн төрөлд хуваж, халамжийн үйлчилгээний хүрээнд олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн үйлчилгээ болон төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээг тус тус зохицуулсан. Түүнчлэн төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээг ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхэд зэрэг зорилтот бүлгээр ангилан тодорхойлсон нь эрх зүйн зохицуулалтын хувьд тодорхой ахиц болсон. Гэвч дээрх зохицуулалт нь асрах, асрамжийн үйлчилгээний харилцааг иж бүрэн, системтэй зохицуулж чадахгүй байгаа бөгөөд үйлчилгээний хүртээмж, чанар хангалтгүй хэвээр байна. Үүний улмаас ахмад настан болон асрах үйлчилгээ шаардлагатай иргэдийн хэрэгцээ бүрэн хангагдахгүй, бодит хүндрэл үүсч, нийгмийн сөрөг нөлөөлөл нэмэгдэж байна.

Бие махбодын, нийгмийн, сэтгэл зүйн төрөл бүрийн асаргаа, дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх цалин хөлстэй болон хөлсгүй хөдөлмөр, үйлчилгээний бүх хэлбэрийг хамарсан нийгэм, эдийн засгийн харилцааг асрахуйн эдийн засаг гэдэг. Үүнд хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлэх шууд болон шууд бус халамж, эрүүл мэнд, боловсрол, түүнчлэн хувь хүний сайн сайхан байдлыг дэмжих, сайжруулахад чиглэсэн санхүүгийн болон бусад үйлчилгээ багтана. Хэдийгээр ДНБ зэрэг үндэсний дансны системд үл үзэгдэх, бараг л тооцогддоггүй ч асрахуйн ажил нь хувь хүний чадавх, сайн сайхан

байдлыг хадгалах, нийгэм, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд зайлшгүй шаардлагатай гэдгийг улам бүр хүлээн зөвшөөрч байна.[2]

Манай улсад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомжийн хүрээнд ахмад настны асуудлыг тодорхой хүрээнд зохицуулдаг боловч бодит байдал дээр үр дүн хангалттай биш байгаа болно. Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 181 дүгээр тогтоолоор Монгол Улсын Хууль тогтоомжийг 2028 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэлийг баталсан, уг баримт бичгийн 95 дахь хэсэгт Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг боловсруулах талаар тусгасан байна. Хэдийгээр Нийгмийн халамжийн тухай хуулийг шинэчлэн батлах нь чухал хэдий ч нийгмийн харилцааг нь илүү нарийвчилсан, тодорхой үйлчилгээ, бие даасан харилцааг зохицуулсан, нийгмийн эрэлт хэрэгцээг хангасан хуулийн хэрэгцээ шаардлага өндөр байна.

Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний комисс ахмад настны асуудлаар судалгаа хийж олон нийтэд дүнгээ танилцуулсан байдаг. Уг судалгааны үр дүнгээс харвал ахмад настны эрхийн асуудал сэтгэл зовоосон асуудал хэвээр байгааг харуулж байна.

Монгол Улсад 388300 ахмад настан байна. Тодруулбал, 10.1 хувийг эзэлж байна. 2050 он гэхэд таван хүн тутмын нэг нь ахмад настан болно гэсэн тооцоолол бий. Үргэлжлүүлэн ахмадуудын хөдөлмөр эрхлэлтийн үзүүлэлтийг харвал 20.7 хувь нь ажил, хөдөлмөр эрхэлж байна. Ахмадын холбооны судалгаагаар, нийт ахмадуудын 16.7 хувь буюу 28.2 мянган ахмад настан амьжиргааны баталгаажих түвшнөөс доогуур орлоготой өрхөд, 3963 ахмад настан ганц бие, харж хандах үр хүүхэдгүй, 7815 ахмад хөгжлийн бэрхшээлтэй хэвтрийн184 мянган ахмад настан бусдын байнгын асрамжид байна. Монгол Улс ахмад настны хуультай цөөн орны нэг. ХЭҮК-оос 2023 онд судалгаа хийж, Засгийн газарт илтгэл хүргүүлсэн. Нэгдүгээрт Нийгмийн даатгалын багц хуулийг сайжруулсан ч ахмад настуудын тэтгэврийн зөрүүний асуудал хэвээр байна. Ахмад настанд нийгмийн амьдралд оролцох эрх нь тулгамдсан асуудал болоод байна. Ахмадад ээлтэй орчин Монголд бүрдээгүй байгааг ХЭҮК-ын судалгаанд оролцсон 70 хувь нь хэлсэн байдаг. Мөн ахмадууд чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх газар хомс байна. Нийгмээс тусгаарлагдах, ганцаардах асуудал түгээмэл байгаа. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байдлыг төрөөс дэмжиж байгаа ч бодит байдал дээр ахиц дэвшил харагдахгүй байна. ХЭҮК-ын судалгаанд оролцогсдын таван ахмад тутмын нэг нь ялгаварлан гадуурхалтад өртөж байгаа нь батлагдсан. Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас зөрчлийн гэмт хэрэгт хохирсон ахмад настны тоо 2022 онд 968 буюу 34.8 хувиар нэмэгдсэн байна. Үүнд 64 хувь сэтгэл санааны хүчирхийлэл, 36 хувь нь эдийн засгийн хүчирхийлэл, 0.1 хувь нь бэлгийн хүчирхийлэл, бие махбодын хүчирхийлэл 47 хувь, үл хайхрах хүчирхийлэл 21

[2] Азийн сан, Асрахуйн эдийн засагтай холбоотой өгөгдлийн өнөөгийн байдал, хэрэгцээ, бодлогын зөвлөмж, 2024 он

хувь байна. Ахмадууд эрүүл мэндийн үнэтэй чанартай үйлчилгээг төдийлөн авч чадахгүй байна.[3]

Хүн амын дундаж наслалт нэмэгдэж байгаа хэдий ч ахмад настанд үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний хүртээмж, чанар хангалтгүй хэвээр байна. Ахмад настанд чиглэсэн төрийн бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилт бодит байдалд үр дүн сул байгаа нь нийгмийн хамгааллын тогтолцооны үр ашигт сөргөөр нөлөөлж байна. Асрах, асрамжийн үйлчилгээ шаардлагатай нийгмийн бүлэгт ахмад настан, хүүхэд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд болон өрхийн түвшинд асаргаа шаардлагатай иргэд хамаарна. Эдгээр иргэд нь амьдралын тодорхой үе шатанд нийгэмд хувь нэмрээ оруулж ирсэн боловч өндөр нас, эрүүл мэндийн байдал, нийгмийн нөхцөл байдлын улмаас тусламж, дэмжлэг шаардлагатай болж байна.

Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд шаардлагатай нийгмийн дэд бүтэц, орчин, үйлчилгээ хангалтгүй байгаа нь тэдний амьдралын чанарт сөргөөр нөлөөлж, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөх нөхцөлийг бүрдүүлж байна. Асрамжийн үйлчилгээ нь ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хувьд зайлшгүй шаардлагатай хэдий ч манай улсад энэ чиглэлийн бүрэн, цогц, үр нөлөөтэй үйлчилгээний тогтолцоо, дэд бүтэц хангалтгүй хэвээр байна. Үүний улмаас эдгээр иргэдийн эрх зөрчигдөх суурь нөхцөл бүрдэж байна.

Хэдийгээр ахмад настанд тэтгэвэр олгож байгаа боловч түүний хэмжээ нь амьжиргааны хэрэгцээг бүрэн хангахгүй, ядууралд өртөх эрсдэлийг бууруулахад хангалтгүй байна. Түүнчлэн ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хэрэгцээг зөвхөн тэтгэвэр, тэтгэмжээр шийдвэрлэх боломжгүй бөгөөд тэдэнд шаардлагатай нийгмийн дэд бүтэц, орчин, үйлчилгээний хүртээмжийг бүрдүүлэх асуудалтай шууд хамааралтай байна.

Иймд нийгмийн баталгаа, халамжийг зөвхөн мөнгөн тэтгэмжид тулгуурлан ойлгох нь хангалтгүй бөгөөд асрах, асрамжийн үйлчилгээ, дэд бүтэц, орчны цогц зохицуулалтыг хамтад нь авч үзэх шаардлагатай байна. Манай улсад олгож буй тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ хязгаарлагдмал, мөн ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд чиглэсэн нийгмийн дэд бүтэц, үйлчилгээ хангалтгүй байгаа нь энэ чиглэлд эрх зүйн болон бодлогын цогц шийдэл шаардлагатай байгааг харуулж байна.

Ахмад настны эрхийг хамгаалах төрийн бодлого, зорилтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, ахмад настанд холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангахын тулд асрамжийн үйлчилгээний тогтолцоог боловсронгуй болгох, олон улсын шилдэг туршлагыг нэвтрүүлэх шаардлагатай байна.

[3] https://itoim.mn/a/2024/09/26/event

Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд болон асрах, халамжийн үйлчилгээ дутагдалтай байгаа нийгмийн тодорхой бүлгийн тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэснээр нийгмийн баталгаа сайжирч, хүмүүнлэг, иргэний нийгэм байгуулах Үндсэн хуулийн зорилгыг хэрэгжүүлэх нөхцөл бүрдэнэ. Иймд хэрэгжүүлэх бодлого, арга хэмжээ нь тодорхой, хэмжих боломжтой, хүрэхүйц, бодитой байх шаардлагатай.

Иймд асрах үйлчилгээ шаардлагатай иргэдэд үзүүлэх халамж, асрамжийн үйлчилгээг хүртээмжтэй, чанартай болгох, уг харилцааг дэмжих эдийн засаг, нийгэм, эрх зүйн цогц зохицуулалтыг бий болгох нь энэхүү хуулийн төслийн үндсэн зорилго болно.

Асрамжийн харилцааг тусгайлан зохицуулсан хуультай болох тохиолдолд асрамжийн үйлчилгээний нэр төрөл, арга хэлбэр, стандарт, үйлчилгээнд тавигдах шаардлага, хяналт, асрамжийн үйлчилгээг төрөөс дэмжих эдийн засаг, нийгэм, эрх зүйн баталгааг бүрдүүлж өгснөөр асрамжийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх боломжтой болно. Асрах үйлчилгээ нь хөдөлмөр их шаарддаг, нийгмийн суурь үйлчилгээ бөгөөд асрах үйлчилгээг хувь хүний болон аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар, нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөхөөр төсөлд тусгана, учир нь татвар, НӨАТ ногдуулах нь үйлчилгээний үнийг 10 хувиар нэмэгдүүлэх, хэрэглээг бууруулах эрсдэлтэй гэж үзсэн.

Үндэсний баялагийн сангийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд Төрөлжсөн сангийн талаар заасан бөгөөд хуулийн 10.1.2 дахь заалтад Хуримтлалын сан нь газрын хэвлийн баялгийн үр өгөөжийг одоо үеийн Монгол Улсын иргэн бүрд тэгш, шударга хүртээх зорилгоор иргэний эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны зориулалтаар дэмжлэг үзүүлэхээр заасан. Уг заалтад асрах үйлчилгээг нэмж оруулахаар тусгана. Учир иргэн нь эрүүл мэндээ уг сангаас дэмжлэг авахаар тусгасан бөгөөд асрах үйлчилгээ нь нийгмийн эрүүл мэндтэй салшгүй холбоотой юм.

Асрах үйлчилгээний хүний нөөцийг бүрдүүлэх зорилгоор гадаадаас мэргэжлийн асрах үйлчилгээний ажилтан тодорхой түвшинд оруулж ирэх нь асрах үйлчилгээний хөдөлмөрийн нөөц, мэргэжлийн чадавхид ач холбогдолтой тул гадаад ажилтын ажлын байрны төлбөрөөс чөлөөлөхөөр тусгана.

Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуулиар боловсрол, эрүүл мэнд, соёл, спортын байгууллагад гэрээгээр ажиллах эмч, эрдэм шинжилгээний ажилтан, мэргэжлийн багш, дасгалжуулагч авч ажиллуулах ажил олгогчийг ажлын байрны төлбөрөөс чөлөөлдөг.

Асрамжийн үйлчилгээний харилцааг бие даасан хуулиар зохицуулснаар нийгмийн халамжийн үйлчилгээний хүртээмж, чанар дээшилж, хувийн хэвшлийн

оролцоо нэмэгдэхийн зэрэгцээ төрийн нийгмийн зардлын ачааллыг оновчтой бууруулах боломж бүрдэнэ. Мөн иргэдийн үйлчилгээ авах боломж нэмэгдэж, асрах үйлчилгээний салбар хөгжиж, ажлын байр нэмэгдэх боломж бүрдэнэ.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Энэхүү хуулийн зорилго нь асрах үйлчилгээний төрөл, ангилал, хэлбэр, чанар, хүртээмж, стандартыг тодорхойлж, асруулагч болон үйлчилгээ үзүүлэгчийн эрх, үүрэг, хариуцлага, хувийн хэвшлийн оролцоог дэмжихэд оршино. Хууль нь өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн, архаг өвчтэй хүн, жирэмсэн болон төрсний дараах асаргаа шаардлагатай эх, нярай, ганц бие эцэг зэрэг асаргаа шаардлагатай бүх хүнд үйлчлэх асрах үйлчилгээг хамаарна.

Хуулийн төсөлд асрах үйлчилгээний нэр томъёо, ойлголтыг тодорхойлох, асрах үйлчилгээнд хамрагдах иргэн, үзүүлэхэд тавигдах шаардлага, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийн асуудлыг тодорхойлж, асрах үйлчилгээ үзүүлэх иргэн, хуулийн этгээдэд тавигдах шаардлага, төрөөс асрах үйлчилгээ үзүүлж байгаа иргэн, хуулийн этгээдэд үзүүлэх дэмжлэгтэй холбоотой харилцааг зохицуулна.

Асрах үйлчилгээг нэвтрүүлэхтэй холбогдуулан уг үйлчилгээг татварын дарамтаас чөлөөлж, асрах үйлчилгээ шаардлагатай байгаа иргэд мэргэжлийн асрах үйлчилгээ авах хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

Гурав.Хууль тогтоомж батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал

Хууль тогтоомж батлагдан хэрэгжсэнээр ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн амьдралын чанар дээшилж, асрах үйлчилгээний хүртээмж, чанар сайжран, үйлчилгээний сэтгэл ханамж нэмэгдэх нөхцөл бүрдэнэ. Мөн асрах үйлчилгээг хөгжүүлэх хүрээнд хувийн хэвшлийн оролцоог бодлогоор дэмжих, татварын зохицуулалтыг хэрэгжүүлснээр үйлчилгээний хүртээмж нэмэгдэж, гэр бүлийн асаргааны ачаалал буурч, зорилтот бүлгийн амьдралын чанар сайжрах боломж бүрдэнэ.

Дөрөв.Хууль тогтоомжийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, шинэчлэн найруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсон тооцох тухай хууль тогтоомжийн талаарх санал:

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон Олон улсын гэрээтэй нийцэж байгаа бөгөөд ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, асрах үйлчилгээ шаардлагатай байгаа иргэдийн нийгмийн хэрэгцээ шаардлагыг хангахад чиглэнэ. Хуулийн төсөлтэй холбоотойгоор Нийгмийн халамжийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Асрах үйлчилгээний тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

--oOo--